

SAKARYA ÜNİVERSİTESİ
İLAHİYAT FAKÜLTESİ
DERGİSİ

Journal of Sakarya University
Faculty of Theology

ISSN: 2146-9806
e-ISSN: 1304-6535

cilt: XIX | sayı: 36 | yıl: Aralık 2017

Sakarya Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi, hakemli bir dergidir.
Yılda iki sayı olarak yayımlanır. Yazıların bilimsel ve hukuki sorumluluğu
yazarlarına aittir.

Bu kitabın yayın hakları

Sakarya Üniversitesi İlahiyat Fakültesi'ne aittir.

5846 ve 2936 sayılı fikir ve sanat eserleri yasası hükümleri gereğince
"Bu kitap hiçbir yöntemle çoğaltılamaz. Resim, şekil, şema, grafik ve
herhangi bir bölümü dekanlığın izni olmadan kopya edilemez."

Her hakkı Sakarya Üniversitesi İlahiyat Fakültesi'ne aittir.

SAKARYA ÜNİVERSİTESİ İLAHİYAT FAKÜLTESİ DERGİSİ	JOURNAL OF SAKARYA UNIVERSITY FACULTY OF THEOLOGY
cilt: XIX, sayı: 36, yıl: Aralık 2017	volume: XIX, issue: 36, year: December 2017
ISSN: 2146-9806 e-ISSN: 1304-6535	
<p>Sahibi/Owner on behalf of Theology Faculty Prof. Dr. Ahmet BOSTANCI Editör/Editor in chief Doç. Dr. Erdiç AHATLI Editör Yardımcısı/Editorial Assistants Yrd. Doç. Dr. Emrah KAYA Yrd. Doç. Dr. M. Mücahid DÜNDAR Yazı Takip/Secretary Arş. Gör. Ravza AYDIN İç Tasarım/Design Yrd. Doç. Dr. Harun ABACI Arş. Gör. Betül ELMACI Web Sayfası Sorumlusu Arş. Gör. Yunus KAYMAZ Kapak M. Emin ALBAYRAK Baskı Yeri ve Tarihi/Publication Place and Date Sakarya 2017 Baskı/Printing Sakarya Gelişim Ofset Tanıtım Matbaa Yayın Reklam Tic. ve San. Ltd. Şti. A. Menderes Cad. No: 22/A Yenice Adapazarı Tel: 0264 273 52 53 – Faks: 0264 281 73 00 Yazışma Adresi/Corresponding Adress Sakarya Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Esentepe Kampüsü 54000 Serdivan/Sakarya Tel: +90 (264) 295 67 30 Faks: +90 (264) 295 67 36 web sayfası / web page http://dergipark.ulakbim.gov.tr/sakaifd e- posta / e-mail: sauifd@sakarya.edu.tr</p>	<p>Yayın Kurulu / Editorial Board Prof. Dr. Bilal GÖKKIR (İstanbul Üniversitesi) Doç. Dr. Kemal BATAK (Sakarya Üniversitesi) Yrd. Doç. Dr. Habib KARTALOĞLU (Sakarya Üniversitesi) Yrd. Doç. Dr. İhsan KAHVECİ (İbn Haldun Üniversitesi) Yrd. Doç. Dr. Kenan MERMER (Sakarya Üniversitesi) Danışma Kurulu / Advisory Board Prof. Dr. Abdullah AYDINLI (Sakarya Üniversitesi) Prof. Dr. Ahmet YAMAN (Necmettin Erbakan Üniversitesi) Prof. Dr. Ali DURUSOY (Marmara Üniversitesi) Prof. Dr. Alim YILDIZ (Cumhuriyet Üniversitesi) Prof. Dr. Bilal KEMİKLİ (Uludağ Üniversitesi) Prof. Dr. Bülent UÇAR (Osnabrück Üniversitesi) Prof. Dr. Dilaver GÜRER (Selçuk Üniversitesi) Prof. Dr. Fuat AYDIN (Sakarya Üniversitesi) Prof. Dr. George TAYLOR (Pittsburgh School) Prof. Dr. İlhan KUTLUER (Marmara Üniversitesi) Prof. Dr. Levent ÖZTÜRK (Sakarya Üniversitesi) Prof. Dr. M. Saffet SARIKAYA (SDÜ) Prof. Dr. Muammer İSKENDERÖĞLU (Rize Üniv.) Prof. Dr. Muhammed AYDIN (Sakarya Üniversitesi) Prof. Dr. Murteza BEDİR (İstanbul Üniversitesi) Prof. Dr. Mustafa ÇİÇEKLER (Medeniyet Üniversitesi) Prof. Dr. Naser NİKOUBAKHT (Tarbiat Modares Üniv.) Prof. Dr. Oliver LEAMAN (Kentucky Üniversitesi) Prof. Dr. Osman AYDINLI (Ankara Üniversitesi) Prof. Dr. Ömer ÇELİK (Marmara Üniversitesi) Prof. Dr. Rahim ACAR (Marmara Üniversitesi) Prof. Dr. Ramazan MUSLU (İstanbul Üniversitesi) Prof. Dr. Zekeriya GÜLER (29 Mayıs Üniversitesi) Doç. Dr. Abd-alraheem al-SHAREEF (Zerqa Üniversitesi) Yrd. Doç. Dr. Ahmet Tahir DAYHAN (Dokuz Eylül Üniv.) Yrd. Doç. Dr. Mahmut SALIHOĞLU (İstanbul Üniversitesi)</p>
Sayı Hakemleri / Referee Board of this issue	
<p>Prof. Dr. Abdülvahit İMAMOĞLU (Sakarya Üniversitesi) Prof. Dr. Asım YAPICI (Çukurova Üniversitesi) Prof. Dr. Fuat AYDIN (Sakarya Üniversitesi) Prof. Dr. Hamit ER (İstanbul Üniversitesi) Prof. Dr. Hasan KAPLAN (İbn Haldun Üniversitesi) Prof. Dr. İsmail TAŞPINAR (Marmara Üniversitesi) Doç. Dr. Bayram SEVİNÇ (Karadeniz Teknik Üniversitesi) Doç. Dr. Kemal BATAK (Sakarya Üniversitesi) Doç. Dr. Mehmet ÖZKAN (Balıkesir Üniversitesi) Doç. Dr. Saim YILMAZ (Sakarya Üniversitesi)</p>	<p>Yrd. Doç. Dr. Kenan SEVİNÇ (Çanakkale Onsekiz Mart Ü.) Yrd. Doç. Dr. M. Mücahid DÜNDAR (Sakarya Üniversitesi) Yrd. Doç. Dr. Muhammed TARAKÇI (Uludağ Üniversitesi) Yrd. Doç. Dr. Osman AYDINLI (Marmara Üniversitesi) Yrd. Doç. Dr. Osman BAYDER (Erciyes Üniversitesi) Yrd. Doç. Dr. Umut KAYA (Marmara Üniversitesi) Yrd. Doç. Dr. Yaşar SUVEREN (Sakarya Üniversitesi)</p>
Dergimizin yayım ve yazım ilkeleri 277-291 sayfaları arasında yer almaktadır.	

Açık Erişim Politikası / Open Access Policy

Sakarya Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi (SAUIFD), Creative Commons Atınlı-Gayriticari 4.0 Uluslararası Lisansı ile lisanslanmıştır. Sakarya Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi (SAUIFD) bilimsel araştırmaları halka ücretsiz sunmanın bilginin küresel paylaşımını artıracak ilkesini benimseyerek, içeriğine anında açık erişim sağlamaktadır. Sakarya Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi (SAUIFD) Budapeşte Açık Erişim Deklarasyonunu imzalamıştır.

Sakarya University Faculty of Theology Journal (SAUIFD) is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International License. Sakarya University Faculty of Theology Journal (SAUIFD) provides immediate open access to its content on the principle that making research free available to the public supports a greater global exchange of knowledge. Sakarya University Faculty of Theology Journal (SAUIFD) has added its name to the Budapest Open Access Initiative.

Dizinleme Bilgileri / Abstracting and Indexing Services

- 1- Emerging Sources Citation Index (ESCI)
- 2- Directory of Open Access Journals (DOAJ)
- 3- Directory of Research Journals Indexing (DRJI)
- 4- ULAKBİM- TR Dizin
- 5- İSAM- Türkiye Diyanet Vakfı İslam Araştırmaları Merkezi
- 6- EBSCOHOST
- 7- Academic Resource Index- ResearchBib
- 8- PhilPapers
- 9- Central and Eastern European Online Library (CEEOL)
- 10- Eurasian Scientific Journal Index
- 11- ROOTINDEXING- Journal Abstracting and Indexing Service
- 12- CiteFactor- Academic Scientific Journals
- 13- OAJI- Open Academic Journals Index
- 14- Scientific World Index
- 15- SOBİAD- Sosyal Bilimler Atf Dizini
- 16- IZOR- International Institute of Organized Research
- 17- Scilit- Scientific Literature
- 18- Türk Eğitim İndeksi
- 19- Acarindex- Akademik Araştırmalar İndeksi
- 20- ROAD- Directory of Open Access Scholarly Resources
- 21- Science Library Index
- 22- OpenAIRE
- 23- ERIHPLUS- European Reference Index for the Humanities and Social Sciences
- 24- Scientific Indexing Services
- 25- İdealonline
- 26- WORLDCAT
- 27- Scholar Article Impact Factor (SAIF)

İÇİNDEKİLER / CONTENTS

Makaleler /Articles

**İllete Yönelik Nakz İtirazı ve Nakza Karşı Cevaplar / Refutation Objection
Against The Cause and Answers Against The Refutation**
Arş. Gör. Ahmet Numan ÜNVER
1-15

**Dinî Grupların Kadın Mensupları Üzerindeki Dinî, Manevî ve Ahlakî
Etkileri / Psychological and Religious/Spiritual Effects of Religious Groups on Women**
Dr. Fatma BAYNAL
17-31

**Irak Büveyhî Emîri Muizzüddeve Döneminde (334-356/945-967) Adlî
Teşkilat / Judicial Organization During the Reign (334-356/945-967) of Muizz al-
Dawla, Buyid (Burwayhid) Amir of Iraq**
Dr. Hanoglan HACIYEV
33-54

**Yetişkinlerde Ölüm Kaygısı ile Dindarlık Arasındaki İlişki Üzerine Bir
İnceleme / A Research on the Relationship Between Death Anxiety and Religiosity in
Adults**
Yrd. Doç. Dr. Nurten KIMTER ve Arş. Gör. Özlem KÖFTEGÜL
55-82

**“Değer” ile “Sorun” Arasında Türkiye’de Yaşlılarla İlgili Toplumsal
Değer Yargıları (Din Bilimleri Perspektifinden Bir İnceleme) / The Social
Value Judgments of The Elderly in Turkey Between “Value” and “Problem” (A Review
from the Perspective of Religious Studies)**
Yrd. Doç. Dr. Abdullah İNCE
83-112

**Türkiye’de Cumhuriyet Dönemi Eğitim Politikalarının Din Dersi Öğre-
tim Programlarına Etkileri / The Effects of Educational Policies on Religious Cour-
ses Curriculum in Republic Period in Turkey**
Yrd. Doç. Dr. Mahmut ZENGİN
113-137

**Hilmi Ömer Budda’nın Dinler Tarihi Disiplinine Katkısı / Hilmi Omar
Budda’s Contribution to the History of Religions**
Yrd. Doç. Dr. Cemil KUTLUTÜRK
139-167

Sempozyum Değerlendirmeleri/ *Symposium Reviews*

Milletlerarası Tartışmalı İlmî Toplantı İslâm Medeniyetinin Kurucu

Nesli Sahâbe III -Sahâbe ve Dirayet İlimleri- Sempozyumu

Arş. Gör. Adem KARAASLAN ve Arş. Gör. Nergis KARAASLAN

169-182

Osmanlı Düşüncesi, Kaynakları ve Tartışma Konuları Sempozyumu (18-19 Ekim, Sakarya)

Arş. Gör. Metin AYDIN

183-197

Çeviri Makaleler / *Translated Articles*

Allah: Zât ve Sıfât İlişkisi Problemi

Prof. Dr. Nader el-BİZRÎ

Çeviri: Arş. Gör. Ziya ERDİNÇ

199-217

Kitap Değerlendirmeleri/ *Book Reviews*

Kolektif, *Osmanlı'da Fıkıh ve Hukuk*

Arş. Gör. Muhammet Ali ACAR

219-224

Turgut Akyüz, *Ebû Bekir Zekerîyyâ er-Râzî'nin Felsefî Görüşleri: İlâhiyyât (Me-tafizik) ve Tabîiyyât (Doğa Felsefesi)*

Yrd. Doç. Dr. Emrah KAYA

225-231

Cemil Osmanoğlu, *Çoğulcu Din Eğitimi ve Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Dersi*

Arş. Gör. Emre ALTINTAŞ

233-237

John Stuart Mill, çev. Selin Aktuyun, *Faydacılık*

Arş. Gör. Metin AYDIN

239-245

Muhammed Hamidullah, çev.: Kemal Kuşçu, sadeleşetiren: Saadetin Acar, *İmam-ı Azam ve Eseri*

Arş. Gör. Ömer Faruk AKPINAR

247-253

Fuzûlî, ev. Prof. Dr. Hûseyin Ayan, *Rind ile Zâhid Sıhhat ile Maraz*
Yrd. Doç. Dr. Kenan MERMER

255-259

Muharrem Varol, *Tekkede Zaman: Üsküdar'da Rifâî Sandıkçı Dergâhı ve Vu-*
kuât-ı Tekâya

Arş. Gör. Süleyman Arif ORAN

261-266

Muhammad Abdel Haleem, *Understanding the Qur'an: Themes and Style*

Okt. Dr. Bayram DEMİRCİGİL

267-273

İndeks / Index

35-36. Sayılar

275-276

Yayın ve Yazım İlkeleri / Guidelines for Publication

277-291

Editör'den

Dergimizin 36. sayısı ile karşınıza çıkmayı nasip eden Rabbimize sonsuz şükürler olsun. Bir önceki sayımızda yer verdiğimiz şu ifadeleri hatırlatmak istiyoruz: “Dışımızdan gelen müspet değerlendirmelerin de ortaya koyduğu gibi kendi kulvarında saygın bir yer edinen dergimizin 35. sayısını sizlerle buluşturmanın mutluluğunu yaşıyoruz. Ancak bir taraftan da editörden son okumayı yapan ekibe kadar dergi yayın kurulu ve diğer kademelerde görev yapan akademisyenlerimizin gayretlerinin ve özverilerinin gerek akademik yükseltme gerekse teşvik konularında yeterince karşılık görmediğini üzülererek ifade etmek istiyoruz. Biz yine de üzerimize düşen vazifeleri hakkıyla yerine getirmeye çalışacağız. Söz konusu mülahazalar ışığında bu sayımızla birlikte yeni bir hamle başlattık. Artık uluslararası indekslere girme çalışmalarının hızlandırılması kaçınılmaz oldu. Bu çalışmalar kapsamında dergimizde bir dizi değişiklik yaptık. Yazım ilke ve kuralları ile buna bağlı olarak dipnot ve kaynakça gösteriminde *The Chicago Manual of Style* modelini esas aldık ve bu sayımızda anılan uygulamayı başlattık. Yeni uygulamanın semeresi olarak dergimizin sayfalarında eklendiğimiz pek çok indeksi görebileceksiniz. İkinci ve önemli bir yenilik olarak da artık makale gönderimi ile ilgili prosedürde işlemlerimizi tamamen *DergiPark* üzerinden sürdürmekteyiz. Bu sayede, tam bir şeffaflık sağlanarak ilgili sayının hazırlanmasındaki bütün yazışmalar sistemde kayıt altına alınmış olmaktadır”.

Yukarıda bahsedilen çalışmaların semeresi olarak iki müjdeli haberi sizlerle paylaşmak istiyoruz. Birincisi, uluslararası veri tabanı çalışmalarımızın önemli bir sonucu olarak dergimiz, *Emerging Sources Citation Index* (ESCI) tarafından 19. cilt 35. sayı (2017) itibariyle taranmaya başlanmıştır. ESCI, *Web of Science* kapsamında olan bilimsel bir atıf indeksidir ve *Science Citation Index Expanded* (SCI-Expanded), *Arts and Humanities Citation Index* (AHCI) ve *Social Sciences Citation Index* (SSCI) gibi önemli ve daha itibarlı indekslerde yer almanın öncelikli adımı olarak değerlendirilmektedir. Ayrıca, **Akademik Teşvik Yönetmeliği**’nde de görüleceği üzere ESCI kapsamındaki dergilerde yayımlanan özgün makaleler, kitap değerlendirmeleri, yapılan hakemlikler ve alınan atıflar daha fazla akademik teşvik puanı kazandırmaktadır.

İkincisi, DOAJ veri tabanıdır. *Directory of Open Access Journals* (DOAJ) kör hakemlik sistemini uygulayan, intihali önleyici mekanizmalara sahip, açık erişim imkânı sağlayan kaliteli akademik dergileri, isim ve içerik olarak listeleyen bir dizindir. Dünya çapında hatırı sayılır indeks ve üniversite kütüphanelerinin veri tabanları ile koordineli bir şekilde çalışan DOAJ ile dergimizin elektronik ortamda görünürlüğü, bilinirliği ve makalelerinizin atıf alma oranı önemli ölçüde artacaktır.

Bu sayımızda sizlere yedi makale, iki sempozyum tanıtımı, bir tercüme ve sekiz kitap değerlendirmesi sunuyoruz. Bu vesileyle yayımlanmak üzere çalışmalarını dergimize gönderen bütün araştırmacılara, saygıdeğer hakem heyetine, yayın ve danışma kurulunda yer alan hocalarımıza, sekreteryaya, iç tasarımı gerçekleştiren ve son okuma ile redakteyi yapan bütün arkadaşlarımıza gönülden teşekkür ederiz. Nihayet dergimizin basımı ve diğer konularla ilgili taleplerimizi müspet karşılayıp her türlü desteği veren dekanımız Prof. Dr. Ahmet Bostancı'ya ve onun şahsında dekanlığımıza en kalbî şükranlarımızı sunarız.

Doç. Dr. Erdinç AHATLI